

**MINISTEERIUMIDE JA PUUETEGA INIMESTE ORGANISATSIOONIDE
ESINDAJATE KOOSTÖÖKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL**

06. aprill 2005
Endla 59, Tallinn
Algus kell 14.00
Lõpp kell 16.00

Juhatas: Helve Luik

Protokollis: Auli Lõoke

Võtsid osa: Aleksander Vassenin, Volli Pärnla, Külli Urb, Genadi Vaher, Karin Hanga, Riho Rahuoja, Kristiina Rääk, Tarmo Kurves, Gert Schultz, Monika Sarapuu, Liidia Soontak, Airi Nõmm

PÄEVAKORD:

1. Rehabilitatsiooniteenuse ja sellega seotud määruste jõustumine – esmane tagasiside ja tekkinud probleemid - Helve Luik
2. Abivahendite teenuse areng 2005.aastal - Genadi Vaher
3. 2006.a. riigieelarve eelnõu – planeeritavad rahalised vahendid puuetega inimesi puudutavatel ridadel - sotsiaalministeerium
4. Puuetega inimeste õiguste kaitse ja kaasatuse suurendamise strateegia väljatöötamine - sotsiaalministeerium

G. Vaher palus päevakorra 5.punktiks lisada küsimuse 2002.a. detsembris sõlmitud EPI Koja-EPI Fondi ja sotsiaalministeeriumi vahelise koostöölepingu täitmise.

1. Rehabilitatsiooniteenuse ja sellega seotud määruste jõustumine – esmane tagasiside ja tekkinud probleemid

H. Luik : tunnustame ministeeriumi jõupingutusi rehabilitatsiooniteenuse sätestamisel Sotsiaalhoolekande seaduses riikliku sotsiaalteenusena. Puuetega inimeste esindusega oli sel teemal tihe koostöö, mitmed meie ettepanekud leidsid rakenduse, mitmed jäid erinevatel põhjustel välja. Peamiseks nõudeks puuetega inimeste poolt jääb ajalise piirangu (teenuse tundide arv) kõrvaldamine. Teenus peab olema kättesaadav spetsialisti poolt määratud mahus.

K. Hanga : eelarveliste vahendite juurdekasvu puhul vaatame kindlasti üle ka võimalused piirangud teenustele maha võtta või vähendada. Sel aastal on eelarve maht 21,7 miljonit, järgmise aasta eelarve eelnõusse esitas SM taotluse rehabilitatsiooniteenuse rahastamiseks 46,7 miljonit krooni.

K. Hanga andis ülevaate muudatustest rehabilitatsiooniteenuse korralduses 2005.a. (vt. LISA 1). Põhiline segadust tekitav asjaolu on samaaegne paljude uute määruste, mitmesuguste vormide jne. kehtima hakkamine, probleeme on meeskondadesse kuuluvatele spetsialistidele esitatavate haridusnõuetega. Plaanis on läbi viia uut korda tutvustavaid infotunde, välja anda infovoldikuid. Algatatakse teatud muudatusi sotsiaalhoolekande seaduses. Teenuste hinnad vaadatakse igal aastal läbi.

K. Urb: positiivne, et vähemalt Tallinnas on tekkinud teenuse osutajate osas konkurents. Laste puhul teeb muret kehtiv limiit teenustele. Järgmisel aastal tuleks sellest vabaneda vähemalt laste puhul. Samuti rahaline jaotus – plaanidele ja tegelik rehabilitatsioon.

R. Rahuoja : plaane võiks põhimõtteliselt eraldi teenusest rahastada, aga see toimuks ikkagi eelarves oleva eraldatud raha piires, juurde raha plaanide tegemiseks ei tule kuskilt.

A. Lõoke : millal ilmuvad trükist infovoldikud? Häda vajalik, et teavet jagataks üheselt ja kompetentselt nii arstide, sotsiaaltöötajate, ametnike kui organisatsioonide poolt. Klientidele, s.o. puuetega inimestele suunatud info peab olema kirjutatud „tavainimese”, mitte „ametnike” keeles.

L. Soontak : sotsiaalministeeriumi poolt koostatud infobukletid peaksid valmima 18. aprilliks. Voldikud on mõeldud nii puuetega inimestele kui ka kohalike omavalitsuste ja maavalitsuste ametnikele, perearstidele, hoolekandeametite töötajatele. Kliendi-teenindajatele pensioniametites on sel aastal toimunud koolitusi juba neli korda.

H. Luik: peame äärmiselt oluliseks teenuste kvaliteeti, selle tagamist Eesti eri paigus.

R. Rahuoja : oluliseks muutub rehabilitatsiooniasutuste, kes on registris, kontroll. Järelevalvet teevad SKA vastavad ametnikud.

L. Soontak : oluliseks muutub kliendi allkiri rehabilitatsiooniasutuse poolt koostatud arvel. Kui klient pole nõus arvel toodud teenuste ja tundide loeteluga ja alla ei kirjuta, siis arve tasumisele ei kuulu. See peaks välistama „õhu” arvele kirjutamise võimaluse.

A. Lõoke: kas on ka mingi mõtteline rehabilitatsioonirahade jaotus puudeliigiti?

R. Rahuoja : ei ole ja ei ole plaanis ka. Rahade lõppemisel teenuse osutamiseks on sel aastal ainsaks võimaluseks lisaelarve, kui see peaks koostatama.

OTSUSTATI: puuetega inimeste organisatsioonid edastavad info tekkinud küsimuste, probleemide, pretensioonide kohta SKA-le, et saaks võimalikult vara probleemide tekkepõhjuste kõrvaldamisega tegelema hakata. Organisatsioonide esindus toetab ministeeriumi rahataotlust (46 milj.) 2006.a. riigieelarve eelnõus rehabilitatsiooniteenusele ja alustab vajadusel toetuskampaniat.

2. Abivahendite teenuse areng 2005.aastal

G. Vaher: kokkuvõtvalt võib öelda, kui rahalise poole pealt toimus edasiminekuks, siis sisulise poole pealt (abivahendite nomenklatuuri laiendamine ja kaasajastamine,

ministri määruse nr.79 täiendamine, valdkonna arenduskava koostamine jne.) on seis nullis.

G. Schultz : tuleb tunnistada abivahendite probleematika tagaplaanil olemist. Aega ja jõudu sellega tegelemiseks on olnud vähe, prioriteedid on olnud mujal.

Määruse toorik on olemas. Mõned selles plaanitavad muudatused:

- omaosalus 200.- (alla seda ei kompenseerita)
- 25% vahenditest maavalitsuste reservis
- võimaldada omaosalust tasuta maksegraafiku alusel
- inkotoodete nimekiri üle vaadata – toimunud on muudatused nomenklatuuris ja hindades. Töömahukas.
- nomenklatuuri laiendamine (n. ratastoolide lisatarvikud ja varuosad, autode kohandused, olmetarvikud, lamatisi vältivad madratsid, pimedatele Braille väljundid, kaasaskantavad videosüsteemid jm.)
- müük mitmetele abivahenditele, mis seni olid ainult laenutamisel
- kuuldeaparaate kompenseeritakse 3500 kroonini

G. Vaher : miks puuduvad nimekirjast ikka arvutid ja arvutite lisaseadmed? Programmid võiks siduda arvutiga. Väga vana teema, eriti pimedate ja sügava liikumispuudega inimeste kontekstis, see on selgelt suhtumise küsimus.

R. Rahuoja : kui lisaksime arvutid nimekirja, siis muuks vahendeid enam ei jätkuiski.

A. Lõoke : nimekiri peaks olema võimalikult täielik, see survestaks vajadust eelarves aasta-aastalt abivahenditele eraldatavat raha suurendada.

R. Rahuoja : arenguplaani koostamiseks on meil jõudu väheks jäänud. Näeme võimalusi koostöökss Haigekassaga, kuna paljud tegevused (abivahendid, hooldus- ja põetusvahendid, rehabilitatsioon) omavad suuri kokkupuutepunkte. Kohati paralleelne asjaajamine, võimalik oleks administreerimise pealt kokku hoida. Siiani kokkuleppeid saavutatud pole, järgmine nõupidamine toimub aprillis.

Senini suureks probleemiks abivahendite-alase info usaldusväärsus. Sotsiaalinfo koondamiseks on muretsetud Star-programm, sinna integreerub AVE-programm kahe aasta jooksul.

H. Luik : kas abivahendid jäävad endiselt maavalitsuste korraldada ja koordineerida?

R. Rahuoja : vaja oodata ära uus valitsus ja uue valitsuse poliitilised suunad.

A. Lõoke : kuidas on plaanitud kasutada abivahendite selle aasta märkimisväärset rahalist juurdekasvu?

R. Rahuoja : ehk õnnestub nomenklatuuri laiendada. Väldime järjekordade teket. 2006.a. eelarvesse esitasime taotluse 52,7 miljonile kroonile.

3. 2006.a. riigieelarve eelnõu – planeeritavad rahalised vahendid puuetega inimesi

puudutavatel ridadel

R. Rahuoja : 2006.a. eelarves on suurim probleem hoolekandeesutustele vajamine va raha leidmine. Juba sel aastal on selle valdkonna alarahastamine. Ministerium on teinud taotluse 2006.a. eelarve eelnõusse järgmiselt:

- abivahendite rahastamiseks – 52,7 miljonit krooni
- rehabilitatsiooniteenuse rahastamiseks – 46,7 miljonit krooni

Sõltub rahandusministeriumist, mis nendest numbritest järele jääb.

OTSUSTATI : Organisatsioonide esindus toetab ministeriumi rahataotlust 2006.a. riigieelarve eelnõus abivahenditele ja rehabilitatsiooniteenusele ning alustab vajadusel toetuskampaaniat.

4. Puuetega inimeste õiguste kaitse ja kaasatuse suurendamise strateegia väljatöötamine

M. Sarapuu tutvustas nimetatud strateegiat aastateks 2006-2015 (vt. LISA 2). Eesmärgiks on luua terviklik süsteem puuetega inimeste õiguste kaitseks ja kaasatuse suurendamiseks. Dokumendi loomise vajaduse tingib seniste aktide vananemine. Vaja kaasagset alusdokumenti, mis oleks aluseks tegevuse planeerimisele. Survestavad ka rahvusvahelised dokumendid (n. ÜROs 2005.a. sügisel valmiv puuetega inimeste konventsioon), mis saavad Eestile kohustuslikeks. Väljatöötamisse kaasatakse ministeriumid, omavalitsused, MTÜd. Kui VV valmiva strateegia heaks kiidab, siis on sellest lähtuvalt juba võimalik planeerida iga-aastasi tegevusi ning tegevustega kaasnevaid kulutusi – on alus rahaliste ressursside taotlemiseks.

Töögrupp, kuhu kuuluvad ka puuetega inimeste organisatsioonide esindajad, on ministri käskkirjaga kinnitatud, esimene kogunemine toimub 11.04.05.

A. Vassenin : Eestis tuleks ka vastu võtta puuetega inimeste diskrimineerimis- vastane seadus.

R. Rahuoja : sellise seaduse otstarbekus tuleb põhjalikult läbi arutada loodud töögrupi töös.

5. 2002.a. detsembris sõlmitud EPI Koja-EPI Fondi ja sotsiaalministeriumi vahelise koostöölepingu täitmine

G. Vaher: 2002.a. detsembris sõlmiti EPI Koja – EPI Fondi ja sotsiaalministeriumi vahel koostööleping, milles ministerium kohustub „võimalusel toetama puuetega inimeste organisatsioone ministeriumi tööks moraalselt vananenud kontoritehnikaga, sh. arvutitega”. Senini ei ole ministerium leidnud võimalust mitte ühegi tehnilise vahendiga organisatsioone toetada. Nimetat küsimus oli jutuks ka kohtumisel ministriga 07.06.2004, kuid tulemusteta.

R. Rahuoja : luban uurida, mille taha lepingu täitmine pidama on jäänud.

Järgmise Koostöökoogu koosoleku kutsub sotsiaalministeerium kokku veel kevadperioodil, enne suvepuhkusi.

Helve Luik
Auli Lõoke

koosoleku juhataja
protokollija